

ecologisch advies

Henk Baptist

aan: College van Beroep voor het bedrijfsleven (CBB)
aangetekend
Postbus 20021
2500 EA 's-Gravenhage
en kopie Zivver

betreft: BEROEP voorschrift verwerken bollenafval azolengebruik

datum: 8 aug 2023

namens: Vereniging Meten=Weten
KvK-nummer 74720295

door: Henk Baptist
Ecologisch Adviesbureau Henk Baptist, KvK 20097249
www.natuurbeschermingswet.nl
henk@natuurbeschermingswet.nl
Marke 4, 7981 AZ Diever

en door: **tevens correspondentieadres:**
ing. Geert Starre Boom7, KvK nummer 04063297
Gerard ter Borchstraat 51, 7944 GM Meppel
www.boom7.nl, info@boom7.nl
0522-260791

Geachte rechtbank,

De vereniging Meten=Weten (M=W), heeft ons gemachtigd om dit beroepschrift op te stellen tegen het besluit met de volgende kenmerken:

orgaan: Ctgb
datum: 28 juni 2023
kenmerk: Jzbezwaar2023-04

Het beroep richt zich primair op de gevolgde procedure. Het betreft een besluit met aanzienlijke milieugevolgen, valt derhalve onder het verdrag van Aarhus en had niet had mogen worden genomen zonder uitgebreide voorbereidingsprocedure te doorlopen.

Secundair richt het beroep zich op de gevolgen voor de volksgezondheid. Er waren gegronde redenen voor het besluit van 24 februari 2021, namelijk gevaar voor de gezondheid van omwonenden van landbouwpercelen waar de zogenoemde purriehopen werden aangebracht. Dit gevaar was weggenomen en ontstaat nu opnieuw. De motivering van het Ctgb voor het besluit gaat totaal niet in op dit gevaar voor omwonenden.

Procesverloop

Op 20 november 2020 heeft M=W middels een handhavingsverzoek bij de NVWA reeds aandacht gevraagd voor de gezondheidsgevaaren van deze afvalhopen en gevraagd deze, verantwoord, te doen verwijderen.

Op 7 februari 2021 zond M=W een brief aan de Minister van VWS met als onderwerp Aspergillus en compostbulten. M=W gaf aan dat in de gemeente Westerveld elk jaar vanaf de oogsttijd van de lelieteelt grote bulten met plantafval in de woonomgeving van burgers liggen.

M=W geeft aan dat monsters zijn genomen van een compostbult in Westerveld die een onthutsende hoeveelheid bestrijdingsmiddelen en azolen bevatte, zie bijlage 1, 'Lelie-compost-monster'.

M=W wijst in deze brief op onderzoek van het RIVM in juni 2019 waarin: *"Deze studie laat zien dat opslag van plantenafval in de bollenteelt gunstig is voor de selectie van resistente A. fumigatus. Een voor de hand liggende preventieve maatregel zou daarom zijn de opslag van plantenafval in de bollenteelt te voorkomen."*

M=W wijst in deze brief op onderzoek van het Radboud UMC, LUMC en het RIVM op longweefsel van ernstig zieke coronapatiënten bleek 1 op de 4 patiënten besmet met de Aspergillus fumigatus.

M=W wijst in deze brief op de kamerbrief van 24-10-2019 waarin minister Schouten het volgende schreef:

"in het RIVM rapport voldoende aanwijzingen ziet dat gewasbeschermingsmiddelen op basis van azolen die gebruikt worden in de bloembollenteelt niet meer voldoen aan de toelatingseisen en gaat middelen opnieuw bekijken conform de wettelijke procedure zoals beschreven in art. 44 van de Europese Gewasbeschermingsmiddelenverordening."

Besluit 1

Op 24 februari 2021 besloot het Ctgb om het wettelijk gebruiksvoorschrift aan te scherpen voor middelen met schimmel bestrijdende azolen, toegepast in de bloembollen- en bolbloemeteelt:

<https://www.ctgb.nl/actueel/nieuws/2021/02/25/strenge-regels-voor-gebruik-azolen-in-bollenteelt>

Vermeld wordt: *"De achtergrond van deze maatregel is dat het gebruik van deze middelen kan leiden tot resistente vormen van de schimmel Aspergillus fumigatus in hopen met restmateriaal. Deze veel voorkomende schimmel wordt ook aangetroffen bij patiënten met longinfecties. De resistente schimmels kunnen dan ook resistent zijn tegen humane geneesmiddelen op basis van azolen waardoor infecties moeilijk zijn te behandelen."*

In het Nieuwsbericht van 25-02-2021 wordt verwezen naar het RIVM-rapport van 17-06-2019:

<https://www.rivm.nl/publicaties/new-insights-in-development-of-azole-resistance-in-aspergillus-fumigatus>

M=W was verheugd over deze ontwikkeling. Te laat genomen, maar ja, beter laat dan nooit.

Besluit 2

In de collegevergadering van 22 maart 2023 heeft het Ctgb ingestemd met het intrekken van het protocol dat opslaan en verwerken van bollenafval bij gebruik van azolen vastlegt:

<https://www.ctgb.nl/actueel/nieuws/2023/04/14/ctgb-trekt-voorschrift-verwerken-bollenafval-bij-azolengebruik-in>

De tekst die in april 2023 op de website van het Ctgb stond bevatte de volgende zinsnede: *"In de collegevergadering van 22 maart besloot het Ctgb tot intrekken van het protocol dat opslaan en verwerken van bollenafval bij gebruik van azolen vastlegt."*

De tekst die heden 2023 op de website van het Ctgb stond bevat de volgende zinsnede: *"In de collegevergadering van 22 maart heeft het Ctgb ingestemd met het intrekken van het protocol dat opslaan en verwerken van bollenafval bij gebruik van azolen vastlegt."*

De motivering voor het besluit de maatregel te schrappen gaat niet in op de argumenten waarom het eerdere besluit is genomen en gaat niet in op de lokale risico's voor omwonenden van de afvalhopen. Opgemerkt wordt:

"Aanvullend onderzoek laat echter zien dat het resistentieprobleem te wijd verspreid is om in te dammen met de maatregelen uit het protocol."

Met andere woorden, omdat de maatregelen te laat zijn genomen kunnen ze vervallen.

Tevens wordt opgemerkt dat alternatieve oplossingen onvoldoende effectief zijn dan wel andere nadelen hebben.

Bezwaarfase

Per brief van 28 april 2023 heeft de vereniging Meten=Weten bezwaar gemaakt tegen het besluit van 22 maart 2023. De kern van dat bezwaar is:

"Ik verzoek het Ctgb het besluit in te trekken, omdat het besluit in verband met mogelijk aanzienlijke milieueffecten, in strijd is genomen met het verdrag van Aarhus. Een dergelijk besluit met aanzienlijke milieugevolgen, had niet volgens de reguliere wijze, zonder inspraakmogelijkheden genomen mogen worden."

Per brief van 28 juni 2023 wordt dit bezwaar als niet-ontvankelijk verklaard, het Ctgb betoogt dat er geen sprake is van een besluit.

Het Ctgb gebruikt taalkundige lenigheid door de besluitvorming te formuleren als instemmen met het intrekken van een protocol.

Vreemd is dat het besluit van 24 februari 2021 om het wettelijk gebruiksvoorschrift aan te scherpen wel als een besluit wordt gezien omdat dit gericht was op een rechtsgevolg.

M=W stelt dat het besluit om het besluit in te trekken eveneens gericht is op een rechtsvervolg, namelijk dat het de telers nu (weer) wordt toegestaan gevaarlijke afvalhopen te vormen.

M=W stelt dat dit besluit aanzienlijke milieugevolgen heeft. Als gevolg van het protocol van 24 februari 2021 was het gevaar voor omwonenden voor besmetting met *Aspergillus* aanzienlijk afgenomen. Het intrekkingbesluit van 22 maart 2023 heeft tot gevolg dat omwonenden weer in een omgeving komen te leven met aanzienlijk besmettingsgevaar.

De motivering van het Ctgb om het protocol in te trekken gaat hieraan voorbij en wekt de indruk dat andere motieven dan de volksgezondheid een overwegende rol hebben gespeeld.

De grond hiervoor treft M=W in twee rapporten.

Rapport 1: "*Het effect van verschillende bewaaromstandigheden van bollenafval op de groei en verspreiding van *A. fumigatus* en de toepasbaarheid in de praktijk*", van 17-08-2022, Uitgevoerd door Léon Jansen, Mariana Santos Couta Silva, Sijmen Schoustra, Bram de Rooij, Harry Kager en Bas Zwaan, in opdracht van KAVB, LTO, Nefyto en Ministerie van LNV.

Vindplaats: <https://www.tweedekamer.nl/kamerstukken/detail?id=2022D39851&did=2022D39851>

Belangrijke conclusies/aanwijzingen zijn dat de resistente schimmel algemeen en al snel in de hopen voorkomt. Deze schimmels komen vrij wanneer de afvalhoop wordt beroerd. De twee weken grens wordt door de telers als erg onpraktisch ervaren.

Rapport 2: "*Het effect van het natmaken van tulpenafval op de groei en verspreiding van Aspergillus fumigatus en de toepasbaarheid in de praktijk*", 10 maart 2023, uitgevoerd door Léon Jansen¹, Mariana Santos Couta Silva², Sijmen Schoustra², Harry Kager¹ en Bas Zwaan in opdracht van KAVB, LTO, Nefyto en Ministerie van LNV.

Vindplaats: <https://edepot.wur.nl/629055>

Een belangrijke conclusie is dat nathouden een goede maatregel zou kunnen zijn om zowel de groei van de schimmel als de verspreiding bij het omzetten van de hopen te beperken.

Op beide rapporten is gezien vanuit wetenschappelijk oogpunt en vanuit het gezondheidsaspect voor omwonenden het een en ander aan te merken. Niet is gebleken dat het rapport door onafhankelijke derden is gereviseerd. De inspraakverplichting die volgt uit toepassing van het verdrag van Aarhus is er op gericht dat onafhankelijk (en kritische) derden aan het besluit ten grondslag liggende rapporten beoordelen.

M=W concludeert uit beide rapporten geen aanleiding geven het protocol af te keuren en dat het protocol nuttig is om contaminatie van omwonenden te beperken.

Conclusies

Het besluit 2 dat het protocol uit besluit 1 buiten werking stelt, is wel degelijk een besluit en heeft rechtsgevolgen voor de betrokken telers.

Het besluit 2 draait de beperking van de risico's voor het milieu, dus voor omwonenden, uit besluit 1 terug, met name doordat de afvalhopen weer groter mogen zijn, ze langer blijven liggen en dus het beroeren langere tijd in beslag zal nemen.

Verzoek

M=W verzoekt de CBb:

1. het bezwaar ontvankelijk te verklaren,
2. het bezwaar gegrond te verklaren,
3. zelf in het bezwaar te voorzien door het besluit 2 buiten werking te stellen,
4. verweerder veroordelen in de kosten.

Met vriendelijke groet,

Henk Baptist,
Gemachtigde voor Meten=Weten

Bijlagen:

bijlage 1, 'Lelie-compost-monster'.

bijlage 2: documenten rechtspersoon: statuten, inschrijving KvK en machtiging